

Een smakelijk voorafje voor nog veel meer denkwerk

WOLTER HUTTINGA

Peter Rollins: De orthodoxe ketter en andere onmogelijke verhalen. Skandalon. 159 blz. €15,95.

De auteur

Peter Rollins (1973) is een Ierse schrijver, theoloog en filosoof. Zijn denken en schrijven is gestempeld door postmodern gedachtegoed. Zijn naam wordt wel verbonden met de Emerging Church-beweging (groepjes gelovigen die buiten de restanten van traditionele kerken om proberen iets van Jezus levend te houden). Rollins lijkt een icoon van postmodern, jong christendom. Er komt bij zijn werk, dat zich veelal op internet afspeelt, veel vormgeving kijken: rauw, korrelig beeldmateriaal, spelen met oude en nieuwe symboliek, radicale denkexperimenten en een cool kapsel.

Thematiek

Het boek bestaat uit 33 parabels, korte pakkende verhaaltjes, waarbij

de schrijver commentaar noteert om je denken op gang te helpen. Vaak zijn de verhaaltjes al omwerkingen van of commentaar op gelijkenissen van Jezus. Rollins hanteert omkeringen of licht absurde wendingen om het stof van Jezus' boodschap af te kloppen en je er weer over te laten nadenken. Bij hem zijn het, net als bij Jezus, vaak melaatsen, ketters en misdadigers die aan het langste eind trekken. Telkens houdt hij de lezer voor: ben ik bereid een outcast te zijn die alles als vuilnis beschouwt en zo 'Christus wint', of hoor ik gewoon bij het establishment dat de vreemde ander het liefst buiten de deur houdt?

Opvallend kenmerk

'Postmodern' is echt het label dat op zo'n boek past. Rollins zoekt steeds de marge van het verhaal. Hij heeft meer sympathie voor het uithouden van betekenisloosheid op Stille Zaterdag dan voor de 'triomf' van Paasochtend. Hij heeft meer sympathie voor Judas dan voor de trouwe, gelovige discipel. Hij heeft meer sympathie voor de anonieme, lijdende mens dan voor goddelijke manifestatie in wonderen. In één van zijn verhalen laat hij Lucifer zelfs op de troon van God plaatsnemen en ons voor de keus stellen of we liever het eeuwige leven willen verdienen door voor hem te buigen, of dat we met Christus de eeuwige dood willen doorbrengen. Soms moet God dood om weer als God gevonden te worden, lijkt één van Rollins motto's (en ook hier lijkt hij me bepaald niet ver weg van het verhaal van Jezus).

Woorden als 'radicaal' en 'marginaal' kenmerken dit boek. Het zijn woorden die doen denken aan de geboorteperiode van het christendom. Tegelijk past Rollins hiermee bij recente bewegingen in het christendom die radicaliteit en

een positie in de marge volop omarmen.

Mooiste zin

'Het is belangrijk om te onderscheiden tussen de ketterij van de orthodoxie, waarin we op een dogmatische manier pretenderen de waarheid te bezitten, en de orthodoxe ketterij, waarin we nederig toegeven dat we ons in het donker bevinden, maar steeds proberen om zo goed en zo kwaad als we kunnen te leven in navolging van Christus.'

Reden om dit boek niet te lezen

Het is een goed boek, maar niet verbazend. En je hebt het zo uit. Toch zou het wel eens een smakelijk voorafje kunnen zijn voor meer werk van Rollins. Herhaalt hij die ontregelende trucjes vaak, of heeft hij de diepgang en de lange adem om in gesprek te blijven met de breedte van de christelijke traditie?

Verder voel ik me hier iets teveel in de hippe niche van het nieuwe christendom zitten, met al die aandacht voor marge en radicaliteit. Is er ook nog hoop voor de voortkabbelende, burgerlijke gelovigen? De geloofslafaarden die we doorgaans zijn: een hoop naar het goede doel en voor de rest mooi doorsparen voor hypotheek en pensioen? De mensen die God niet zien oplichten in de etterende zweren van hun bestaan, zoals Rollins het graag ziet?

Reden om dit boek wel te lezen

En dat is dan niet helemaal eerlijk gezegd. In zijn verhaaltjes zijn het juist de burgerlijke gesettelden die huilend neerknielen voor de genade die hen heeft omringd, nog voor zij erom vroegen. En dat doen ze samen met armen en gebrokenen die het al veel eerder doorhadden. Ik kom er telkens

achter hoe dicht deze verhalen wat
dat betreft de evangeliën op de
huid zitten! En ze doen wat ze
moeten doen: je weer aan het
denken zetten over God, Jezus en
het koninkrijk. Met enige
postmoderne ironie zeg ik daarom:
zeer aanbevolen als
belijdenisgeschenk!